



SJÖFARTSVERKET'S MEDDELANDEN

Serie A

Utkom från trycket den 15 juli 1974

Nr 14 1974

Nr 14

Sjöfartsverkets friboardskungörelse;

given i Stockholm den 25 juni 1974.

Sjöfartsverket har med stöd av Kungl. Maj:ts kungörelse (1965: 908) med tillämpningsföreskrifter till lagen den 19 november 1965¹ (nr 719) om säkerheten på fartyg funnit gott förordna som följer.

Denna kungörelse äger tillämpning på svenskt fartyg med en bruttodräktighet av minst 20 registerton som befordrar gods eller passagerare. Kungörelsen äger dock ej tillämpning på fiskefartyg eller nöjesfartyg.

Bogserfartyg som medför utrustning som t. ex. surrningskättingar för timmerflottar anses befordra gods.

Sjöfartsverket kan medge eftergift från föreskrifterna i denna kungörelse om det är behövt med hänsyn till fartygets byggnadssätt. Sådan eftergift får ej strida mot internationell överenskommelse som biträts av Sverige.

2 §

Om fartygs skyldighet att vara försett med friboardsmärken och friboardscertifikat föreskrives i 4 kap. 2 och 3 §§ lagen (1965: 719) om säkerheten på fartyg.¹

Om fartygs skyldighet att vara försett med internationellt friboardscertifikat föreskrives i 1 kap. 13 § Kungl. Maj:ts kungörelse (1965: 908) med tillämpningsföreskrifter till lagen om säkerheten på fartyg.

Fartyg som ej behöver vara försett med internationellt friboardscertifikat skall vara försett med nationellt friboardscertifikat. Certifikat av det sistnämnda slaget kan även utfärdas för fartyg som har internationellt friboardscertifikat.

3 §

Enligt 4 kap. 1 § lagen (1965: 719) om säkerheten på fartyg får fartyg ej vara så lastat eller barlastat att dess stabilitet eller bärighet äventyras eller säkerheten för fartyget eller de ombordvarande sättes i fara.

Fartyg får vidare ej vara så lastat eller barlastat att dess konstruktiva delar utsätts för belastning som kan äventyra säkerheten.

¹ Obs. 1966 års lastlinjekonvention undantars ej bogserfartyg på internationell resa.

Denna kungörelse insättes i Sjöfartsverkets författningshandbok som 1.2.3.1.1.

4 §

Fribord fastställs av sjöfartsverket. För fartyg som har, eller bygges till, klass hos klassificeringssällskap som avses i 1 kap. 13 § kungörelsen (1965:908) med tillämpningsföreskrifter till lagen om säkerheten på fartyg fastställer sjöfartsverket internationellt fribord efter förslag av klassificeringssällskapet.

Fribordscertifikat utfärdas av sjöfartsverket. Internationellt fribordscertifikat kan även utfärdas av klassificeringsanstalt som anges i första stycket.

För fartyg som nyttjas i internationell resa enligt 1966 års lastlinjekonvention utfärdas fribordscertifikat på formulär enligt denna konvention. I annat fall utfärdas fribordscertifikat på formulär enligt bilaga till denna kungörelse.

5 §

Nationellt fribordscertifikat utfärdas för ett eller flera av följande fartområden, nämligen

- I resa inom riket i flöder, hamnar, kanaler, mindre insjöar eller liknande farvatten
- II resa inomskärs på Vänern och Vättern och inomskärs vid rikets kuster
- III vid resa utanför svensk öppen kust och utomskärs intill ett avstånd av högst 15 nautiska mil från sådan hamn eller skärgård där fartyget vid behov kan söka skydd samt utomskärs på Vänern och Vättern
- IV S vid resa utanför fartområde III under tiden 1 april—31 oktober och vid internationell resa under samma tid om fartyget ej skall vara försett med internationellt fribordscertifikat
- IV V vid resa utanför fartområde III under tiden 1 november—31 mars och vid internationell resa under samma tid om fartyget ej skall vara försett med internationellt fribordscertifikat

De villkor som är förenade med internationellt fribordscertifikat framgår av 1966 års lastlinjekonvention.

6 §

Fribordscertifikat får ej utfärdas för vidsträcktare fart än som anges i fartygets fribordscertifikat eller passagerarfartygscertifikat eller, om fartyget ej skall vara försett med sådant certifikat, fart som framgår av anteckning i fartygets tillsynsbok.

Enligt 1 kap. 13 § kungörelsen (1965:908) med tillämpningsföreskrifter till lagen om säkerheten på fartyg skall fribordscertifikat utfärdas att gälla högst fem år från dagen för utfärdandet.

Har fartyg eller dess utrustning ändrats eller skadats på sådant sätt, att det har betydelse för fribordet upphör fribordscertifikatet att gälla. Det åligger fartygets redare och befälhavare att underrätta sjöfartsverket om sådant förhållande.

7 §

Nationellt fribord fastställs på grundval av uppmätning för internationellt fribord eller om sådan uppmätning ej föreligger efter uppmätning och inspektion av sjöfartsinspektionen.

För fartyg som har, eller bygges till, klass hos klassificeringssällskap som avses i 1 kap. 13 § kungörelsen (1965:908) med tillämpningsföreskrifter till lagen om säkerheten på fartyg skall klassificeringssällskapet upplysa sjöfartsverket om fartygets skrov-

styrka medger att fartyget nedlastas djupare än som skulle följt av 1966 års internationella lastlinjekonvention om fartyget nyttjats i internationell resa.

Sedan nationellt fribord fastställts av sjöfartsverket, skall det genom inspektion av sjöfartsinspektionen kontrolleras att fribordsmärken är riktigt och varaktigt inhuggna i fartygets sidor.

8 §

Ansökan om att få nationellt fribord fastställt göres hos sjöfartsinspektionsdistrikt.

9 §

I denna kungörelse förstås i det följande med:

- lastlinjekonventionen:** 1966 års internationella konvention om lastlinjer;¹
- regler:** regler i Annex I till lastlinjekonventionen;
- däckt fartyg:** ett fartyg med från för till akter genomgående däck med eller utan avsatser samt med vädertätt tillslutningsbara öppningar till utrymmen under däck.
- längd (L):** 96 % av hela längden i vattenlinjen på ett djup motsvarande 85 % av mallat djup, eller längden från förkant av förstäven till roderhjärtstockens mittlinje, i samma vattenlinje, om sistnämnda längd är större. För fartyg med styrlastighet skall längden mätas i en vattenlinje parallell med konstruktionsvattenlinjen.
- perpendiklarna:** längdens ändpunkter.
- midskepps:** längdens mittpunkt. Den förliga perpendikeln är alltid skärningspunkten mellan förstävets förkant och vattenlinjen på 85 procent av malldjupet.
- bredd (B):** fartygets största bredd midskepps, mätt till ytterkant av spant i fartyg med bordläggning av metall och till skrovets yttersida i annat fartyg.
- mallat djup:** lodrätt avstånd från kölens överkant till överkant av fribordsdäckets däcksbalk, mätt vid fartygssidan. I träfartyg och fartyg av trä på spant av järn mätes djupet från spunningens underkant. I fartyg med rundad övergång mellan sida och däck skall djupet mätas till skärningspunkten mellan däckets och sidans förlängda mallinjer; är fribordsdäcket över det ställe där mallade djupet skall bestämmas genom en avsats högre än i övriga delar skall djupet mätas till en linje i den lägre delens förlängning parallell med den höjda delen.
- fribordsdjup (D):** mallat djup midskepps plus tjockleken av fribordsdäckets stringerplåt, när sådan finnes, plus
- $$\frac{T(L-S)}{L}$$
- om det oskyddade fribordsdäcket är beklätt, där

¹ Se Sjöfartsverkets meddelande 1974: A5.

T = medeltjockleken av den oskyddade däcksbeklädnaden, med undantag av däcköppningar,
S = överbyggnadslängden enligt definition nedan.
Blockkoefficient: (C_b): erhålles ur formeln:

$$C_b = \frac{\nabla}{L \cdot B \cdot d_1}$$

∇ är volymen av fartygets displacement på spant med uteslutande av utbyggnader för propellerhylsor och propelleraxlar i fartyg med bordläggning av metall, och volymen av dess displacement till bordläggningens ytersida när fartyget har bordläggning av annat material. Båda volymerna beräknas vid ett mallat djupgående (d_1) lika med 85 procent av minsta malldjupet.

Fribord: det vertikala avståndet, mätt midskepps, mellan överkanten av däckslinjen och överkanten av den tillämpliga fribordslinjen.

Fribordsdäck: det däck, från vilket fribordet räknas.

Överbyggnad: en på fribordsdäcket b-lägen däckad byggnad, som sträcker sig från fartygssida till fartygssida eller som har sidorna indragna innanför bordläggningen med högst 4 procent av bredden (B). Ett höjt hal däck anses såsom överbyggnad.

Sluten överbyggnad: är en överbyggnad med

- ändskott av ändamålsenlig konstruktion,
- dörr som uppfyller fordringarna i regel 12 i varje tillträdesöppning i dessa ändskott,
- ändamålsenliga vädertäta tillslutningsanordningar i alla övriga öppningar i överbyggnadens sidor och ändskott.

Överbyggnadshöjd: det minsta vertikala avståndet, mätt vid sidan, från överkanten av balkarna i överbyggnadsdäcket till överkanten av balkarna i fribordsdäcket.

Överbyggnadslängd (S): medellängden av den del av överbyggnaden, som ligger inom längden (L).

Flushdäckt fartyg: ett fartyg, som saknar överbyggnad på fribordsdäcket.

Vädertätt: uttrycket betyder, att vatten icke under några väderleksförhållanden till sjöss kommer att tränga in i fartyget.

10 §

Däckslinjen är en vågrät linje, 300 mm lång och 25 mm bred, som skall utmärkas midskepps på vardera sidan av fartyget. Däckslinjens överkant skall normalt gå genom den punkt där fribordsdäckets bordvarts utdragna övre yta skär bordläggningens utsida. Om så befinnes lämpligt, kan dock däckslinjen placeras med utgångspunkt från annan fast punkt på fartyget, varvid fribordet skall korrigeras på motsvarande sätt. Den valda punktens läge skall alltid framgå av fribordscertifikatet.

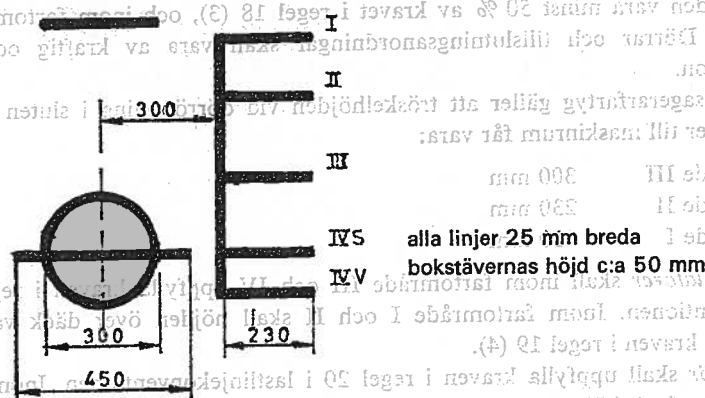
11 §

Fribordsmärket är en ring med 300 mm yttre diameter och 25 mm bred, vilken skäres av en horisontell linje, 450 mm lång och 25 mm bred. Linjens överkant skall gå genom ringens mittpunkt. Denna mittpunkt skall vara placerad midskepps på ett vertikalt avstånd under däckslinjens överkant som är lika med det fastställda sommarfribordet för det mest vidsträckta fartområdet. Ringens övre halva får utelämnas om fribordet understiger 150 mm eller om andra skäl därtill kan anses föreligga.

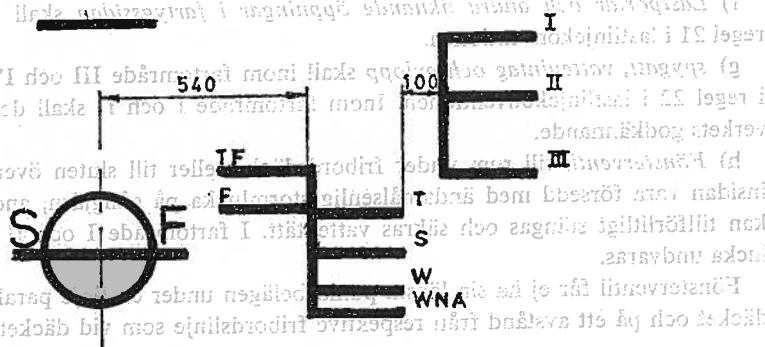
Sjöfartsverket kan för fartyg med speciell skrovform eller av speciell konstruktion föreskriva att märket skall placeras på annan plats än midskepps eller att två märken skall anbringas på vardera fartygssidan.

12 §

För varje fastställt fribord skall en linje, 230 mm lång och 25 mm bred, på fartygssidan med sin övre kant utvisa respektive fribord. Linjerna placeras för om och vinkelrätt utgående från en vertikal linje belägen 300 mm för om fribordsringens mittpunkt. (Se figur 1). På fartyg som har internationellt fribord skall ifrågakvarande linje(r) placeras 100 mm för om förliga kanten av de internationella fribordslinjerna (se figur 2).



figur 1. mått i mm.



figur 2. mått i mm.

Om certifikat utfärdats av annan myndighet eller klassificeringsanstalt skall dennas initialer anges i stället för bokstäverna SF.

Har endast ett fribord fastställts, och fartyget saknar internationellt fribord, kan fribordslinjen utelämnas.

För om respektive fribordslinje skall med romersk siffra utmärkas för vilket fartområde enligt 5 § som linjen gäller.

13 §

Vid fastställande av nationellt fribord skall följande konstruktiva villkor gälla:

a) *lastrums- och andra öppningar* skall i fråga om konstruktion och tillslutningsanordningar inom fartområde III och IV uppfylla kraven i reglerna 15—16 i lastlinjekonventionen. Inom fartområde II skall karmhöjden vara minst 50 procent av regelkravet, och inom fartområde I minst 150 mm. Täckluckor, skalkningsanordningar o. dyl. skall vara av tillförlitlig konstruktion och i gott skick.

b) *maskinrumsöppningar* skall uppfylla kraven i regel 17 i lastlinjekonventionen. Inom fartområde I och II får tröskelhöjden vara 50 % av regelkravet; dörrarna behöver där ej uppfylla regel 12 i lastlinjekonventionen men skall vara av kraftig och tillförlitlig konstruktion.

c) *övriga öppningar på fribordsdäck och överbyggnadsdäck* skall inom fartområde III och IV uppfylla kraven i regel 18 i lastlinjekonventionen. Inom fartområde II skall tröskelhöjden vara minst 50 % av kravet i regel 18 (3), och inom fartområde I minst 150 mm. Dörrar och tillslutningsanordningar skall vara av kraftig och tillförlitlig konstruktion.

För passagerarfartyg gäller att tröskelhöjden vid dörröppning i slutna överbyggnad som ej leder till maskinrum får vara:

i fartområde III	300 mm
i fartområde II	230 mm
i fartområde I	150 mm

d) *ventilatorer* skall inom fartområde III och IV uppfylla kraven i regel 19 i lastlinjekonventionen. Inom fartområde I och II skall höjden över däck vara minst 50 procent av kraven i regel 19 (4).

e) *luftrör* skall uppfylla kraven i regel 20 i lastlinjekonventionen. Inom fartområde I och II får dock höjden över däck vara 50 procent av regelkravet. Inom fartområde I krävs inga tillslutningsanordningar.

f) *Lastportar och andra liknande öppningar i fartygssidan* skall uppfylla kraven i regel 21 i lastlinjekonventionen.

g) *spygatt, vattenintag och avlopp* skall inom fartområde III och IV uppfylla kraven i regel 22 i lastlinjekonventionen. Inom fartområde I och II skall de vara till sjöfartsverkets godkännande.

h) *Fönstervertil till rum under fribordsdäcket eller till slutna överbyggnad* skall på insidan vara försedd med ändamålsenlig stormlucka på gångjärn, anordnad så att den kan tillförlitligt stängas och säkras vattentätt. I fartområde I och II må sådan stormlucka undvaras.

Fönstervertil får ej ha sin lägsta punkt belägen under en linje parallell med fribordsdäcket och på ett avstånd från respektive fribordslinje som vid däckets lägsta punkt är:

i fartområde IV:	500 mm
i fartområde III:	375 mm
i fartområde II:	250 mm
i fartområde I:	100 mm

Är ventilen icke öppningsbar, eller öppningsbar endast med särskild nyckel, får motsvarande avstånd vara:

i fartområde III och IV: 150 mm
i fartområde I och II: 100 mm

i) *Länsportar* eller annan väl tilltagen öppning i brädgården skall finnas för att snabbt befria däckat från vatten på sådana ställen där brädgången på oskyddad del av fribordsdäck bildar brunnar. Den totala arean av dessa öppningar skall i fartområde III och IV uppfylla kraven i regel 24 i lastlinjekonventionen, i fartområde II vara minst 5 procent av brädgångsarean i brunnen och i fartområde I vara minst 2,5 procent av brädgångsarean.

14 §

För däckat fartyg och pråm, dock ej passagerarfartyg, skall det nationella fribordet beräknas enligt följande:

a) I fartområde IV skall det minsta sommarfribordet (IV S) och det minsta vinterfribordet (IV V) vara det fribord som erhålles vid beräkning av sommarfribordet resp. vinterfribordet enligt lastlinjekonventionen. Avdrag för färskvatten beräknas enligt lastlinjekonventionen.

b) I fartområde III skall det minsta fribordet vara:

1. för fartyg med en längd (L) större än 24 m: sommarfribordet (IV S) reducerat med en tjugofjärdedel av djupgåendet till sommarfribordet mätt från kölens överkant.

För fartyg som i enlighet med lastlinjekonventionens artikel 4 (4) har ett internationellt fribord beräknat enligt 1930 års lastlinjekonvention som är mindre än vad som erhålles enligt lastlinjekonventionens regler skall vid beräkningen av fribordet användas de värden på sommarfribord respektive djupgående som erhålles vid beräkning enligt reglerna i 1966 års lastlinjekonvention. Fribordet behöver dock ej vara större än fartygets sommarfärskvattenfribord enligt gällande internationellt fribordscertifikat.

2. för fartyg med en längd (L) större än 20 m men ej större än 24 m:

I. 200 mm för flushdäckat fartyg

II. 25 mm för fartyg med en effektiv överbyggnad över hela fartygslängden

3. för fartyg med en längd (L) större än 16 m men ej större än 20 m:

I. 175 mm för flushdäckat fartyg

II. 25 mm för fartyg med en effektiv överbyggnad över hela fartygslängden

4. För fartyg med en längd (L) ej större än 16 m:

I. 150 mm för flushdäckat fartyg

II. 25 mm för fartyg med en effektiv överbyggnad över hela fartygslängden

För fartyg som vid förliga perpendikeln har en språngordinata som understiger 50 (L/3+10) millimeter skall skillnaden läggas till fribordet.

c) I fartområde II skall det minsta fribordet vara tre fjärdedelar av fribordet i fartområde III beräknat enligt (b) ovan. Det behöver dock i inget fall vara större än 200 mm, respektive 100 mm för tankfartyg (typ A -fartyg enligt lastlinjekonventionen), såvida detta ej är nödvändigt ur styrke- eller stabilitetssynpunkt.

d) I fartområde I skall det minsta fribordet vara:

I. 50 mm för flushdäckat fartyg

II. 25 mm för fartyg med en effektiv överbyggnad över hela fartygslängden.

e) För fartyg med en effektiv överbyggnad över mindre del än fartygets hela längd bestämmes fribordet genom lineär interpolering mellan värdena i I och II.

15 §

För pråm, vars lastrum står i direkt förbindelse med omgivande vatten, eller vilken är avsedd att föra vätskeblandad last, skall det nationella fribordet vara

- a) i fartområde IV som för lastfartyg enligt 14 §
- b) i fartområde III som för lastfartyg enligt 14 §; är nyttjandeområdet begränsat till högst 6 distansminuter från skyddande hamn eller skärgård behöver fribordet ej överstiga 250 mm.
- c) 100 mm i fartområde II
- d) 50 mm i fartområde I

16 §

För fartyg, vars lastrum står i direkt förbindelse med omgivande vatten, eller vilket är avsett för förande av vätskeblandad last, skall fribordet beräknas som för däckat fartyg enligt 17 §.

17 §

För odäckt fartyg eller pråm annat än sådana som avses i 15—16 §§, dock ej passagerarfartyg, skall det nationella fribordet vara:

- a) får ej nyttjas i fartområde III eller IV
- b) 300 mm i fartområde II, dock i förekommande fall med följande tillägg:
 - I. Om luckkarmens höjd understiger 750 mm skall fribordet ökas med 0,6 gånger skillnaden mellan 750 mm och den verkliga karmhöjden
 - II. Om gångbordets bredd understiger 1 000 mm skall fribordet ökas med 0,15 gånger skillnaden mellan 1 000 mm och gångbordets verkliga bredd.
- c) i fartområde I två tredjedelar av fribordet i fartområde II enligt b) ovan.

18 §

För passagerarfartyg skall fribordet vara minst lika med avståndet från överkant av friboardsdäcket vid fartygssidan midskepps till den vattenlinje som motsvarar det största djupgående vid vilket fartyget har tillfredsställande stabilitetsegenskaper. Fribordet får i inget fall understiga

- a) för däckat passagerarfartyg 100 mm
- b) för odäckt passagerarfartyg 200 mm

Bilaga I

Särskilda bestämmelser rörande färskvattenavdrag

19 §

Från fribord som fastställts för fartområdena I, II eller III enligt denna kungörelse får inget avdrag för färskvatten göras.

Från fribord som fastställts för fartområde IV enligt denna kungörelse samt från internationellt sommar- och vinterfribord fastställt enligt lastlinjekonventionen får avdrag göras vid lastning i svenska hamnar med värden som framgår av nedanstående tabell.

Kustavsnitt	tillåtet avdrag i procent av det avdrag för färskvatten som anges i certifikatet
Finska gränsen—Holmöarna	100
Holmöarna—Öregrund	80
Öregrund—Ölandsrev	75
Ölandsrev—Falsterborev	70
Falsterborev—Svinbådan	50
Svinbådan—Varberg	20
Varberg—Norska gränsen	10

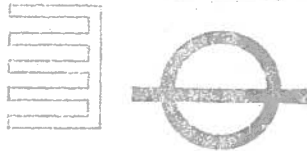
Denna kungörelse träder i kraft den 1 augusti 1974.

Stockholm den 25 juni 1974.

ERIK SEVERIN

BO SÖDERBERG

Bengt Erik Stenmark

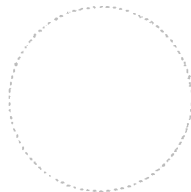


Detta certifikat är utfärdat till bevis om att ovan angivna märke riktigt och varaktigt uppräpats på lastygets sidor.

Detta certifikat gäller in till den

Utfärdet i den

Bullgar Sjöfartsverkets uppdrag



Detta certifikat gäller endast för reor på vilken ej utföras internationellt fribordscertifikat. This certificate is valid only on voyages when an international load line certificate is not required.



NATIONELLT FRIBORDSCERTIFIKAT

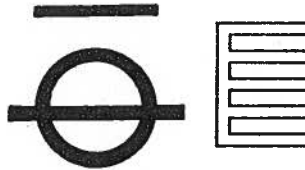
utfärdat enligt lagen den 19 november 1965 om säkerheten på fartyg

SVERIGE

Fartygets namn	Registrerings- nummer eller signalbokstäver	Hemort	Fartygets fribordslängd i meter

Minsta tillåtna fribord mätt från däckslinjen

Däckslinjen är placerad mm över under fribordsdäckets övre yta.

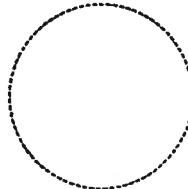


Detta certifikat är utfärdat till bevis om att ovan angivna märke riktigt och varaktigt anbragts på fartygets sidor.

Detta certifikat gäller intill den

Utfärdat i den

Enligt Sjöfartsverkets uppdrag:



Detta certifikat gäller endast för resa på vilken ej erfordras internationellt fribordscertifikat.
This certificate is valid only on voyages when an international load line certificate is not required.